

Մաթեմատիկայի օլիմպիադա 7-րդ դասարան

Հանրապետական փուլ

1. Քանի քառանիշ թիվ կա, որոնց թվանշանների արտադրյալը հիսուն անգամ մեծ է թվանշանների գումարից:

Լուծում. Քանի որ $50 = 2 \cdot 5 \cdot 5$, հետևաբար թվի թվանշանները պետք է լինեն 5;5;2;x կամ 5;5;4;x կամ 5;5;6;x կամ 5;5;8;x: Լուծելով համապատասխան հավասարումները՝ $50(2+5+5+x) = 2 \cdot 5 \cdot 5 \cdot x$ $50(4+5+5+x) = 4 \cdot 5 \cdot 5 \cdot x$ $50(6+5+5+x) = 6 \cdot 5 \cdot 5 \cdot x$ $50(8+5+5+x) = 8 \cdot 5 \cdot 5 \cdot x$, կստանանք, որ այդ քառանիշ թվի թվանշաններն են 5;5;6;8: Այս նիշերով կարելի է կազմել 12 հատ իրարից տարբեր քառանիշ թվեր:

2. Վեց ձկնորսներ միասին բռնեցին 100 ձուկ, ընդ որում բոլորը տարբեր քանակի: Պարզվեց, որ եթե նրանցից ցանկացածը իր ձկները բաժանի մյուսների միջև (բաժանելու ձև է նաև որևէ մեկին ձուկ չտալը), ապա հինգն էլ կունենան հավասար քանակի ձկներ: Ապացուցել, որ կա ձկնորս, որ եթե իր բաժին ձուկը տանի տուն, ապա մնացած հինգի համար նույնը կարելի է անել (բերել օրինակ):

Լուծում. Խնդրի տվյալներից ակնհայտ է, որ ոչ մի ձկնորս 20-ից ավել ձուկ չի որսացել և կա ձկնորս, որը բռնել է ճիշտ 20 ձուկ (հակառակ դեպքում $19+18+17+16+15+14=99$): Հետևաբար եթե 20 ձուկ որսացողը իր ձկները տուն տանի, մնացածից ցանկացածը նույն ձևով բաժանելով բոլորին հավասար քանակ կստացվի:

Օրինակ 20;19;18;17;16;10

3. Աշակերտների խմբից յուրաքանչյուրը հաճախել է կամ կինո կամ թատրոն, իսկ մի մասն էլ՝ և կինո և թատրոն: Հայտնի է, որ թատրոն գնացողների խմբում տղաների քանակը չի գերազանցում երեք տասներորդը, իսկ կինո գնացողների խմբում տղաների քանակը չի գերազանցում հինգ տասներկուերորդը: Ինչպիսի ամենափոքր մաս են կազմում աղջիկները ամբողջ խմբում: Բերել օրինակ:

Լուծում. Աղջիկների քանակը կլինի ամենաքիչը, եթե նրանք լինեն և կինո գնացողը և թատրոն գնացողը, իսկ կինո և թատրոն գնացող տղաների բազմությունները ընդհանուր էլեմենտ չունենան: Ենթադրենք x հոգի գնացել է թատրոն, իսկ y հոգի կինո: Աղջիկների քանակը կլինի ամենաքիչը, եթե թատրոն գնացող տղաները լինեն $\frac{3}{10}x$, իսկ կինո գնացող տղաները $\frac{5}{12}y$: Հետևաբար $\frac{7}{10}x = \frac{7}{12}y$: $y = \frac{6}{5}x$: Բոլոր աշակերտները կլինեն $\frac{3}{10}x + \frac{5}{12}y + \frac{7}{10}x = \frac{3}{2}x$: Ուստի աղջիկների քանակը կկազմի $\left(\frac{7}{10}x\right) : \left(\frac{3}{2}x\right) = \frac{7}{15}$ մասը:

Օրինակ, եթե խմբում 15 հոգի են և 7 աղջիկ կա, որոնք հաճախել են և թատրոն և կինո, ապա թատրոն հաճախել է 3 տղա, իսկ կինո 5 տղա:

4. ABC եռանկյան մեջ $\angle A$ -ն երեք անգամ մեծ է $\angle C$ -ից: BC կողմի վրա վերցված է D կետն այնպես, որ $\angle ADC$ -ն երկու անգամ մեծ է $\angle C$ -ից: Ապացուցել, որ՝

ա) $\angle C$ -ն փոքր չէ 30°

բ) $AB + AD = BC$:

Լուծում

ա. Եթե անկյուն C-ն լինի փոքր 30 աստիճանից, ապա անկյուն ADC-ն կլինի փոքր 60 աստիճանից, իսկ անկյուն A-ն կլինի փոքր 90 աստիճանից, մինչդեռ անկյուն DAC-ն ստացվում է մեծ 90 աստիճանից (որովհետև եռանկյան ներքին անկյունների գումարը 180 աստիճան է), հետևաբար անկյուն C-ն մեծ է կամ հավասար 30 աստիճանից:

բ. BA ճառագայթի վրա վերցնենք $AE = AD$: Միացնենք E կետը C-ին: Նշանակենք անկյուն C-ն x -ով, անկյուն $ADC = 2x$, անկյուն $BAC = 3x$, անկյուն $DAC = 180 - 3x$, անկյուն $EAC = 180 - 3x$: Դիտարկենք եռանկյունի ADC և եռանկյունի EAC-ն: Նրանք հավասար են, ըստ երկու կողմի և նրանցով կազմված անկյան: Հետևաբար անկյուն $\angle ACE = x$, իսկ անկյուն $\angle AEC = 2x$: Ստացվեց, որ եռանկյունի EBC-ն հավասարասրուն է, $BE = BC$, հետևաբար $AB + AD = BC$: